

EUROOPA INVESTEERIMISPANGA GRUPP

EESTIS

Euroopa Investeerimispang | Grupp

Thomas Östros

Euroopa Investeerimispanka asepresident

Euroopa Investeerimispank on alates 1993. aastast investeerinud erinevatesse Eesti projektidesse enam kui 3,65 miljardit eurot. Meie partnerlus Eestiga on saanud tugevamaks. Väikeettevõtete toetamisest taristu täiustamiseni kohalikul ja riigi tasandil – oleme töötanud koos riigi majanduse kasvu ja õitsengu heaks.

Euroopa Komisjoni digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi 2022. aasta väljaandes on Eesti ELi liikmesriikide hulgas üheksandal kohal. Riik toimib jätkuvalt hästi inimkapitali ja digitaalsete avalike teenuste alal.

ELi kliimapangana jätkame uuenduslike projektide ja teedrajavate ettevõtete toetamist, et tõhustada Eesti rohepööret.

MAJANDUSE ÜLEVAADE

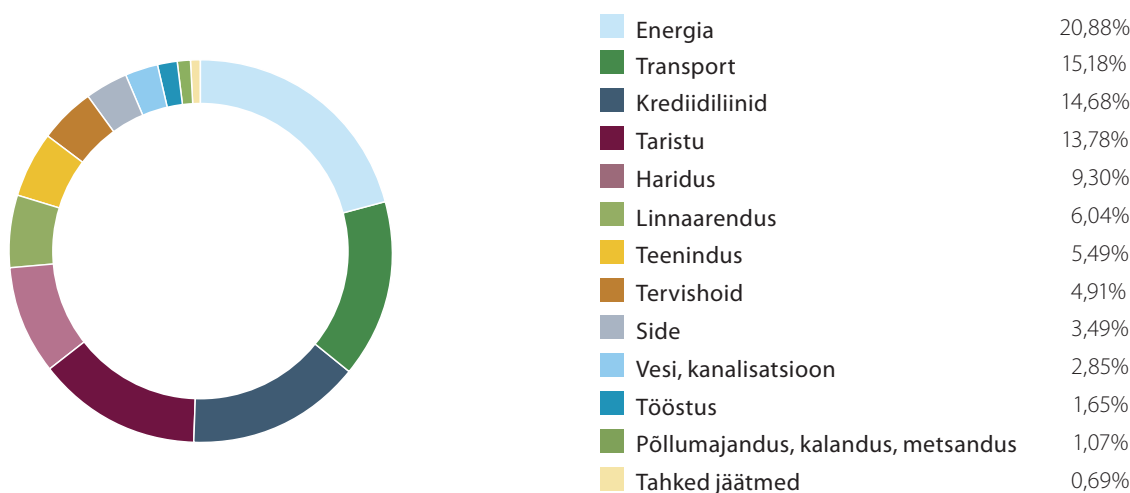
Ehkki siin elab vaid 1,3 miljonit inimest, on Eesti avalike teenuste digitaalse pakkumise alal Euroopas esirinnas. Riigi erasektor on COVID-19 pandeemia mõjul samuti liikunud suurema digitaliseerituse poole. Samas tabas Eesti äriühingute innovatsiooni 2022. aastal langus, sest uutesse toodetesse, protsessidesse või teenustesse investeeris neist vaid 33% võrreldes 48%-ga 2021. aastal.

Teiste Euroopa riikidega võrreldes on Eesti pandeemia mõjudega hästi toime tulnud. Sisemajanduse koguprodukt (SKP) vähenes 2020. aastal vaid veidi, millele 2021. aastal järgnes kiire kasv. Riigi suhteliselt väike valitsemissektori võlg on võimaldanud valitsusel majandust toetada.

Eesti läheduse tõttu konfliktile Ukrainas oli majanduskasv Eestis 2022. aastal nõrgem ja inflatsioon suurem kui võrreldavates liikmesriikides. 2023. aastal jääb kasv Balti riikides ja Euroopa Liidus tõenäoliselt nõrgaks, küll aga peaksid 2022. aasta lõpus ja 2023. aasta alguses täheldatud väga kõrged inflatsioonimäärad eeldatavalt langema.

Riiklikel investeeringutel on Eesti taastumises ülimalt tähtis osa. Euroopa Liidu taaste- ja vastupidavusrahastust (RRF) on Eestile eraldatud 969 miljonit eurot, millest 42% läheb kliimaprojektidele, 22% digitaliseerimisalgatustele ning ülejäänud majandusliku ja sotsiaalse vastupanuvõime parandamise meetmetele. Kava võib luua kuni 4 000 töökohta ja tõsta sisemajanduse koguprodukti 2026. aastaks kuni 1,3% võrra.

TEGEVUS EESTIS SEKTORITE KAUPA ALATES TEHINGUTE ALGUSEST

EESTI JA EIP

Euroopa Investeerimispank (EIP) on Eestiga koostööd teinud alates 1993. aastast. Me toetasime Tallinna lennujaama moderniseerimist, oleme rahastanud väikeettevõtteid kohalike pankade kaudu ja investeerinud innovatiivsetesse kohalikesse ettevõtetesse. Andsime rahalisi vahendeid Tartu linnavalitsusele linna põhikoolide ja gümnaasiumide taristu renoveerimiseks.

Ehkki EIP rahastab otseselt ainult suurprojekte, saame rahastada ka väiksemaid projekte struktuuriprogrammi laenude kaudu, mida kasutatakse Eestis sageli projektide toetamiseks. Aastatel 2014–2020 ulatusid need laenud, mida toetatakse ELi ühtekuuluvus- ja struktuurifondidest, 720 miljoni euroni. 2023. aastal leppisid EIP ja Eesti ametiasutused kokku uue struktuuriprogrammi laenu, mille esimene osamakse on 300 miljonit eurot. Selle kokkuleppe eesmärk on toetada projekte 5,2 miljardi euro väärtuses ning soodustada konkurentsivõimet, innovatsiooni ja ekspordile suunatud majanduskasvu Eestis.

Pank annab ka nõuandetuge platvormi [fi-compass](http://fi-compass.eu) kaudu. Fi-compassi kohta lisateabe saamiseks külastage www.fi-compass.eu.

Eesti sai aastatel
2014–2020 Euroopa
struktuuri- ja
investeerimisfondidest toetust
4,8 miljardit eurot ehk
keskmiselt 3362 eurot
inimese kohta.

VÄIKEETTEVÖTETE TOETAMINE

Väikeettevõtetel on Eesti majanduses eluliselt tähtis osa. Me toetame äriettevõtteid kohalike pankade, finantsasutuste ja kapitalifondide kaudu.

2020. aastal andis Euroopa Investeeringufond (EIF) sünteetilise väärtpaberistamise kaudu garantii Eesti pangale Luminor AS. See garantii võimaldas Luminor ASil anda Baltimaade ettevõtetele laene ja liisinguid summas üle 660 miljoni euro. Samalaadne tagatud laen võimaldas Citadele bankal (peakontoriga Lätis) väljastada 2022. aastal Baltimaade ettevõtetele laenude ja liisingutena vähemalt 460 miljonit eurot. Need kaks kokkulepet näitavad, kuidas Euroopa Investeeringupanga pidevad investeeringud võivad olla piirkonnale abiks ebakindluse ja geopoliitilise ebastabiilsuse aegadel.

Euroopa Komisjoni tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (EaSI) toel edendab Euroopa Investeeringupank mikrofinantseerimist väikeettevõtete toetamiseks. Selle kaks näidet on EIFi 4 miljoni ja 10 miljoni euro suurused kõrgema nõudeõiguse järguga laenud äriühingutele Finora Capital ja Hüpoteklaen. Tänu nendele laenudele on kaks alternatiivse rahastamise pakkujat saanud võimaldada mikroettevõtetel ja ettevõtjatel laenu saada.

EIF ja Leedus asuv SME pank sõlmisid 2023. aastal InvestEU programmi raames 37 miljoni euro suuruse tagatislepingu. See tagatis võimaldab anda uusi laene mikro- ja väikeettevõtjatele ning keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele Baltimaades, Soomes ja Hollandis.

**Euroopa Komisjoni
tööhõive ja sotsiaalse
innovatsiooni programm (EaSI)
aitab haavatavatel rühmadel
ning sotsiaalsetel ettevõtjatel
saada rahastust, mida nad
vajavad äritegevuse
alustamiseks.**

TULEVIKU RAHASTAMINE

Läänemere piirkonna majanduse tugevdamine on Eesti arengu ja innovatsiooni edendamiseks ülioluline. EIP grupp on selleks vajalike rahaliste vahendite mobiliseerimise kaudu pühendunud kolme Balti riigi – Läti, Leedu ja Eesti – õiglase ühise arengu edendamisele.

EIF ja Baltimaade riiklikud tugiasutused käivitasid 2019. aastal 156 miljoni euro suuruse fondi Baltic Innovation Fund 2 (BIF 2), mis toetab kolme Balti riigi riskikapitaliturge, keskendudes kasvupotentsiaaliga äriühingutele. Oma eelkäija, 2012. aastal käivitatud BIF 1 edule tuginedes on BIF 2 juba investeerinud 115 miljonit eurot kuude era- ja riskikapitalifondi. Viis neist fondidest tegeleb aktiivselt oma investeerimisportfelli loomisega. Need on BaltCap Private Equity Fund III, BPM Mezzanine Fund II, Karma Ventures Fund II, Livonia Partners Fund II ja Specialist VC Primary & Secondary Fund II.

EIF rahastas ka varajase kasvuetapi tehnoloogiainvestori Trind Ventures investeerimisfondi, mis sulus 2018. aastal 21 miljoni euro tasemel. Fond investeeris peamiselt Eestis, Lätis ja Leedus info- ja kommunikatsioonitehnoloogia idufirmadesse, aidates neil rahuldada nõudlust varajase kasvuetapi rahastamise järele.

BIF 1 ja BIF 2 näitasid, kuidas kolm Balti riiki saavad ühendada jõud, et teha kapitaliturud investoritele atraktiivsemaks ning luua ettevõtetele rohkem võimalusi.

INNOVATSIOONI SOODUSTAMINE

Mie eesmärk on ergutada uute lahenduste leidmist, mis aitavad toime tulla praeguste probleemidega, ja toetada Euroopa novaatoreid, kellest on saamas tehnoloogia liidrid maailmas.

2020. aastal andsime 50 miljoni euro suuruse riskikapitalilaenu sõidutellimiskandjate Bolt arendajale tema teadus- ja arendusvõimekuste laiendamiseks. Tänu EIP toetusele täiustas ja laiendas Bolt oma sõidutellimistehnoloogiat ning personaliseeritud liikuvusteenuseid, nagu toidukullerid.

2022. aastal Eesti suurimale piimatootjale ühistule E-Piim Tootmine antud 29 miljoni euro suurune laen aitab rajada Paidesse uue kombinaadi ning suurendab äriühingu tootmisvõimsust ja konkurentsivõimet.

Pank andis Euroopa Komisjoni InvestEU programmi raames 18 miljoni euro suuruse laenu Eesti biofarmaatsia novaatorile Icosagen ASile. Seda laenu kasutatakse uuenduslike ravimite uue tootmisüksuse ehitamiseks ja äriühingu konkurentsivõime tugevdamiseks lepinguliste uurimis- ja arendusteenuste osutamisel Euroopas.

Uus tase robotikas

2021. aastal toetas EIP maailma juhtivat pakkirobotiteenuste pakkujat Starship Technologies 50 miljoni euro suuruse riskivõla rahastusega. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi toetusel annab see Eesti ettevõtte käsutusse rohkem tehnilisi ressursse teadus- ja arendustegevuse teostamiseks ning tuhandete robotite tootmiseks.

Tallinnas asutatud ettevõtte loob saastevabasid autonoomseid roboteid, mis suudavad kohale toimetada toidukaupu, toitu, jooke ja muid tooteid. Starship Technologies on asutamisest saadik kohale toimetanud üle 4 miljoni saadetise kokku üle 10 miljoni kilomeetri ulatuses kogu maailmas – rohkem kui ükski konkurent.

ROHELISEMAD OMAVALITSUSED

Toetame projekte, mis muudavad elu linnapiirkondades kestlikumaks. Euroopa Investeerimispank andis 100 miljoni euro suuruse laenu, et aidata arendada Tallinna põhitaristut ja parandada avalike teenuste kvaliteeti ühistranspordi moderniseerimise, linna tänavate renoveerimise, koolide ajakohastamise, sotsiaal- ja tervishoiutaristu uuendamise ning kultuuripärandi säilitamise kaudu.

Tartus andis EIP 20 miljoni euro suuruse laenu koolide renoveerimiseks ja energiatõhususinvesteeringute tegemiseks. Ligi 98 000 elanikuga Tartu omavalitsusüksus on Tallinna järel Eesti suuruselt teine linn. Tartu on riigi vanima ja tuntuima ülikooli kodu.

Tallinn pälvis
2023. aasta
Euroopa
rohepealinna
tiitli

KESTLIKUM ENERGIA

EIP on üleilmses kasvuhoonegaaside heite vastases võitluses esirinnas ja toetab jõupingutusi kliimamuutustega kohanemiseks. Oleme asetanud kestlikkuse oma töös kesksele kohale.

2019. aastal aitas EIP 175 miljoni euro suurune laen Eesti Energiale parandada äriühingu elektrijaotusvõrku olemasolevate elektriliinide renoveerimise ja uute ehitamise ning nutiarvestite, tänavavalgustuse ja elektrisõidukite laadimisjaamade lisamise kaudu.

Andsime
45 miljoni euro suuruse
laenu 2014. aastal kahele
Narva (39 MW) ja Paldiskisse
(22 MW) ehitatud
maismaatuulepargile.

INIMESTE ÜHENDAMINE

Kasvu ja kaasamise võti on transport. See ühendab inimesi ja võimaldab ettevõtetel kaubelda. Panga eesmärk on kiirendada säästlike transpordivahendite kasutuselevõttu, kaasates erainvesteeringuid ning tagades tasakaalustatud ja kestliku regionaalarengu.

2020. aastal andsime 95 miljonit eurot riigi raudtee-ettevõttele Eesti Raudtee. Seda laenu kasutati juht- ja signaalsüsteemide täiustamiseks suuremas osas riigi raudteevõrgust ning digitaalsete rongijuhtimissüsteemide kasutuselevõtuks.

KUIDAS ME PROJEKTE TEOKS TEEME

Pakume laias valikus nõustamisteenuseid nii avaliku kui ka erasektori projektide arendajatele, mis hõlmavad kõiki projektitsükli etappe ja ulatuvad veelgi kaugemale, tagades projekti täieliku elluviimise ning nõuetekohase ressursside haldamise.

Euroopa Komisjoni ja EIP partnerluse JASPERS raames oleme Eestis pakkunud arvukalt nõustamisteenuseid erinevates sektorites, kusjuures pool määratud portfelist jääb transpordi arvele.

ELENA on EIP ja Euroopa Komisjoni ühisalgatus, mille kaudu pakume tehnilist abi hoonete ja uuendusliku linnatranspordi energiatõhususe kavade ning investeeringute jaoks. Eestis toetab ELENA taastuvate energiaallikate rajamist ja energiatõhususe ajakohastamist vähemalt 50-s Tartu linna korterelamus.

EIP GRUPI MOODUSTAVAD EUROOPA INVESTEERIMISPANK JA EUROOPA INVESTEERIMISFOND.

EUROOPA INVESTEERIMISPANGAST

Euroopa Investeerimispank on üks suurimaid mitmepoolseid panku maailmas ja juhtiv kestlikkuse, kliimameetmete ning ühtekuuluvuse rahastaja. Pank toetab innovatsiooni kõikides majandussektorites ja edendab majanduspartnerlusi väljaspool Euroopa Liitu.

EUROOPA INVESTEERIMISFONDIST

Euroopa Investeerimisfond toetab väikeettevõtjaid, parandades nende rahastamisvõimalusi Euroopas ja mitmes riigis väljaspool selle piire. EIF töötab välja ja arendab riski- ja kasvukapitali, tagatise ning mikrokrediidiinstrumente, et edendada innovatsiooni ja tööhõivet.

**Euroopa
Investeerimispank | Grupp**

Euroopa Investeerimispank
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
+352 4379-1
www.eib.org

twitter.com/EIB
facebook.com/EuropeanInvestmentBank
facebook.com/EIBBaltics
youtube.com/EIBtheEUBank

Virginija Gecaite
Euroopa Investeerimispanga Balti
riikide piirkondliku kontori juhataja
+370 5232 7400
v.gecaite@eib.org

Kristiina Randmaa
Pressiesindaja
+352 4379 72894
k.randmaa@eib.org

Trükitud FSC® paberile.